

Жанрова специфіка програм на регіональному телебаченні України

Л. Путькалець

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

*Corresponding author. E-mail: lputkalec@ukr.net

Paper received 28.01.2016; Accepted for publication 15.02.2016.

Анотація. Досліджено жанрово-тематичний аспект телевізійних програм на регіональному рівні в Україні. Регіональне державне телебачення – це один із суб'єктів інформаційного простору незалежної України. На його основі має запрацювати суспільне телерадіомовлення. Завдання якого – представляти інтереси громадськості. Пріоритетом є вироблення якісних телевізійних програм. У науковій статті досліджено діяльність регіонального державного телебачення України під час складних суспільних процесів у добу глобалізації: Євромайдан, Революція Гідності, економічна та військова нестабільність, створення суспільного телерадіомовлення, інформаційні атаки з боку Росії. Мовлення регіонального телебачення треба вдосконалювати, наблизивши до сучасних телевізійних стандартів і вимог громадськості. У дослідженні запропоновано концепції якісних телевізійних програм, які варто запроваджувати на регіональному рівні.

Ключові слова: журналістика, засоби масової інформації, телебачення, телевізійна програма, жанри, суспільне телебачення і радіомовлення, аудиторія, комунікація, інформаційний простір, інформаційна війна, інформаційна продукція.

У телевізійному просторі України особливо на регіональному рівні бракує якісних аналітично-публіцистичних програм. Мовлення заповнене інформацією про діяльність місцевої влади та низькопробними розважальними матеріалами. Через низьку якість програм регіональне телебачення програє у конкурентній боротьбі поряд із центральними телеканалами.

Актуальність дослідження зумовлена потребою якісного інформаційного продукту на регіональному телебаченні. Питання набуває важливості в період інформаційної війни, перемогти у якій можна, повідомляючи не лише факти, а й шукаючи причини складних явищ. Під час інформаційної війни важливо дати можливість висловитися громадськості. Це має стати пріоритетом суспільного телебачення, яке наразі створюють в Україні на основі державних телерадіокомпаній.

Аналітично-публіцистичне мовлення на телебаченні досліджував А. Яковець у праці «Телевізійна журналістика» [12]. Науковець визначив теоретичні особливості аналітично-публіцистичних жанрів на телебаченні, проаналізував окремі програми, дослідив їх ефективність і необхідність. «У той час, коли інформаційні, у тому числі програми новин відповідають на питання «що відбувається?» і «як це відбувається?», аналітична публіцистика має справу з питанням «чому?» і «що може трапитись завтра?» [12]. Відтак наявність аналітичної публіцистики має велике значення для сучасного інформаційного суспільства.

А. Яковець приділяє увагу також вивченню історії регіонального державного телебачення, досліджує перспективи суспільного телерадіомовлення в Україні. У нашому дослідженні ми також торкаємося цих питань в контексті аналітично-публіцистичних програм як пріоритету сучасного регіонального телебачення.

Серед українських журналістикознавців, що працювали над дослідженням теоретичних особливостей аналітично-публіцистичного мовлення слід відзначити роботи А. Москаленка «Теорія журналістики» [8], З. Дмитровського «Телевізійна журналістика» [6].

А. Яковець доводить, що «проста констатація фактів може ввести в оману, якщо глядач сприймає те, що відбувається, поза громадською ситуацією й контекстом супротивних тенденцій. Аналіз таких

тенденцій – предмет дослідницької журналістики» [12]. Необхідність публіцистики в програмах українського телебачення досліджує З. Дмитровський у праці «Телевізійна журналістика». Автор вважає, що «публіцистичність – складніший, місткіший спосіб відображення дійсності, бо порівняно з конкретним чи діловим спілкуванням, дає реципієнтові додаткове знання – авторське розуміння відображуваних подій і фактів, що виражається в різномасштабних зіставленнях та асоціаціях та наснажене емоційно» [6]. Наукові роботи О. Гоян та В. Гоян [2] присвячені окремим питанням доцільності роздержавлення телекомпаній.

Кількість досліджень аналітично-публіцистичного мовлення на регіональному телебаченні вважаємо обмеженою. У нашій науковій роботі вивчаємо діяльність обласних державних телерадіокомпаній в Україні, їх програмне наповнення, роль в інформаційному просторі.

Мета нашої роботи – дослідити специфіку створення програм на регіональному телебаченні, вивчити їх жанровий і тематичний аспект, а також запропонувати концепцію якісних аналітично-публіцистичних програм.

Регіональне державне телебачення України переживає період реформ – на його основі створюють суспільне мовлення. У дослідженні ми використали результати спостереження за роботою обласних державних телерадіокомпаній, зокрема Тернопільської. Період спостереження тривав упродовж шести років. При дослідженні специфіки програм вдавалися до аналітичних методів.

До початку реорганізації на державному телебаченні у Тернополі працювало два відділи – інформаційний і тематичний. Журналісти відділу новин готували інформаційні, інформаційно-аналітичні та інформаційно-розважальні програми. Тематичний відділ відповідав за створення художньо-публіцистичних програм.

У програмі новин «Вісті ТТБ» переважали сюжети інформаційно-аналітичних жанрів. З аналітичної групи жанрів домінували коментарі, розслідування, відеорецензії.

До інформаційно-розважальної програми можна віднести «Ранок з ТТБ». Музика і легкі для сприйняття теми – такі особливості «Ранку з ТТБ». Інформаційно-

аналітичними є діалогічні студійні програми: «Актуальне інтерв'ю», «Крізь призму часу», «Усім миром», «Пенсійна реформа: консультує спеціаліст».

Початковим етапом підготовки будь-якої програми на телеканалі ТТБ є вибір теми. Необхідно виділити аспекти, які будуть розглядатися, та відповідно до цього сформулювати мету програми. Після цього визначають коло осіб, з якими треба домовитися про інтерв'ю. Коли організаційні питання вирішені, то формується знімальна група, до якої належать журналіст, оператор і режисер, визначається дата зйомки.

У чому особливість інформаційно-аналітичних телевізійних програм? Більшість журналістикознавців дотримується думки, що жанри поділяються на інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні. Безумовно, це класичний поділ на групи жанрів. Однак у практичній журналістиці жанри трансформуються. І як результат – інформаційне повідомлення набуває аналітичних елементів. На нашу думку, це позитивне явище. Скоріше, це потреба сучасної журналістики. Оскільки простого інформування деколи буває недостатньо. Головне, щоб журналістський матеріал не обтяжувався зайвими коментарями та деталями.

Інтерв'ю належить до групи інформаційних жанрів. Бесіда – до аналітичних. Як їх розрізнити, якщо обидва жанри будуються на діалогах? Під час інтерв'ю журналіст має право тільки на запитання, під час бесіди – ще й на об'єктивні висновки та особисту оцінку. Отож, якщо у телевізійній програмі є елементи аналізу, то це інформаційно-аналітична програма.

Прикладом такого жанру може бути програма «Актуальне інтерв'ю». Програма виходила на Тернопільському державному телебаченні у прямому ефірі. Одна з тем – ремонт доріг на Тернопільщині. Інформаційним приводом програми стало виділення державних коштів для ремонту доріг Тернопільської області. Тож одне із завдань програми – поговорити про використання цих коштів. Журналіст запросив взяти участь у програмі – заступника начальника служби автомобільних доріг області та міського голову Тернополя. Щоб зробити програму більш динамічною, підготували кілька сюжетів про ремонт доріг, зробили опитування серед тернополян, а також камера зафіксувала найбільші ями на дорогах Тернополя, ці відеоматеріали використали у рубриці «Без коментарів». Відеоматеріалів було достатньо для наочного ознайомлення глядачів зі станом доріг на Тернопільщині. Оскільки програма виходила у прямому ефірі, то глядачі також мали можливість поставити запитання гостям студії.

Такі програми несуть нову інформацію, а отже, виконують функцію інформаційну. Є аналіз, коментарі учасників програми, дискусія, авторські об'єктивні висновки. Це ознаки аналітики. Таким чином проаналізовану програму можна віднести до групи інформаційно-аналітичних жанрів.

Хоча завдання телебачення – інформувати глядачів, а не роздумувати над причинами та наслідками якогось явища, усе ж аналітика відіграє значну роль. Аудиторію цікавлять відповіді на запитання «Чому?» і «Навіщо?».

Найпоширеніший жанр на Тернопільському державному телебаченні – інтерв'ю, недоліком є те, що вони нудні і дуже схожі між собою. Це пов'язано з висвітленням офіційної інформації про діяльність влади.

Ще одна проблема регіонального телебачення – непрофесійність окремих журналістів і режисерів. У результаті – неякісний телевізійний продукт. І це впливає на рейтинг телеканалу.

Наразі популярні серед телевізійної аудиторії розмовні ток-шоу. Однак не всі регіональні телекомпанії мають можливість виготовляти такий продукт. Адже для цього необхідна відповідна матеріально-технічна база і, безумовно, творчо-інтелектуальний потенціал. До прикладу, Тернопільська обласна телерадіокомпанія тільки започатковує проекти, пов'язані зі створенням ток-шоу.

Художньо-публіцистична програма – актуальний та поширений жанр на Тернопільському державному телебаченні. Ознаки – зрозумілий стиль викладу, образність, поетичність, екскурс у минуле. У цих програмах важливою є роль режисера. Оскільки він робить програму художньо привабливою.

До художньо-публіцистичного жанру можна віднести програму «Вони прославили наш край». Ця програма про відомих особистостей Тернопільщини. Жанр дозволяє використовувати мовні прийоми, щоб підкреслити риси героїв. Одна із циклу цих програм – про сім'ю художників. Розповідь охоплює значимість героїв, їх творчі здобутки та фрагменти біографії. У стилі викладу – мовні прийоми, художність.

На нашу думку, аналітично-публіцистична програма – один з найскладніших телевізійних жанрів. Її основу складає конкретна проблема з життя краю. Жанр передбачає осмислення причин і наслідків проблеми, аргументи та прогнози, об'єктивні висновки.

До прикладу – програма «Слово регіонам» на Першому Національному. Цю програму готували журналісти з обласних державних телерадіокомпаній. Завдання – ознайомити глядачів з проблемами областей України. Журналісти телеканалу ТТБ також працювали над програмою «Слово регіонам». Тематика різностороння: від питань культури до економічних аспектів.

Одна з циклу програм – про стан сільських бібліотек та реалізацію державної політики щодо розвитку вітчизняного книговидавництва. Автор програми Руслана Стасишин вивчала проблему сільських бібліотек.

«Незважаючи на те, що сьогодні для сільських жителів України бібліотека, ймовірно, є найдоступнішим джерелом інформації – бо ж купити книжку за ціною, що сягає сотні гривень, може не кожен – останніми роками у розвитку бібліотечної мережі спостерігається негативна тенденція – невпинне її скорочення. Воно почалося ще під час економічної кризи 90-их років і триває донині».

Про актуальність теми йдеться у перших рядках програми. Доповнює і підкреслює гостроту проблеми – вдало підібраний відеоряд. Знімали програму в одній із сільських бібліотек. Журналістка визначила коло осіб, у яких варто взяти інтерв'ю. Це – директор бібліотеки, читачі, жителі села, видавець, а також представник місцевої влади.

«За даними Всеукраїнського перепису населення у 2001 році, Тернопільська область посідає 20 місце за загальною кількістю населення і десяте місце за кількістю населення, що проживає у сільській місцевості. Незважаючи на такий низький рейтинг, регіон входить у першу четвірку за кількістю сільських публічних бібліотек – 808. За останні 14 років кількість книгозбірень Тернопільщини зменшилася на 39 одиниць, 35 з яких розташовані у селах. Торік закрили ще 12 бібліотек. У порівнянні з іншими областями, це не так багато, але...».

У кінці програми автор робить висновки, а також прогнозує майбутнє бібліотечної справи. Тільки прогнози – на основі конкретних фактів і коментарів.

Програма «Слово регіонам» відповідає жанровим вимогам аналітично-публіцистичної програми. Оскільки проблема розкрита, публіцистичні прийоми використані, є авторські висновки.

Можемо стверджувати, що аналітично-публіцистичні програми є затратними для регіонального телебачення. Для їх підготовки потрібно витратити чимало часу та зусиль знімальної групи.

Якщо тривалість аналітично-публіцистичної програми перевищує тридцять хвилин, то варто використати у програмі аналітичні сюжети із вдало підібраним відеорядом. Важливо дотримуватися публіцистичного стилю викладу.

В ефірі Тернопільського обласного державного телебачення виходила програма «На часі». Її тривалість – 30 хвилин. Це є студійна програма, проте її також можна віднести до аналітично-публіцистичних жанрів. З'явилася програма під час Євромайдану та Революції Гідності. Завдання – обговорювати і аналізувати політичні події. До участі у програмі запрошували громадських активістів, політичних експертів, представників влади.

Одна з тем – захоплення Росією Криму. Щоб обговорити це питання до студії Тернопільського обласного державного телебачення запросили керівника Самооборони Майдану Тернопільщини, представника ГО «Автомайдан», заступника голови облдержадміністрації, незалежного політичного експерта. У студії почалася дискусія. Гості висловлювали думки про політичні події в Україні, шукали причини подій, намагалися спрогнозувати їх розвиток. Програма виходила у прямому ефірі, тож телеглядачі мали можливість поставити запитання гостям студії або просто висловити думки. Розбавили студійну дискусію кілька сюжетів з ознаками аналітично-публіцистичних жанрів. Через велику кількість дзвінків, ми робимо висновок, що аналогічні програми зацікавлюють аудиторію.

Телеглядачам наразі не лише потрібно чути об'єктивну інформацію, факти, коментарі спеціалістів, їм необхідна можливість для висловлення власних думок.

Ще одна тема програми «На часі» - приїзд переселенців до Тернопільської області. Цей край не особливо привабливий для жителів Східної України. Відтак кількість переселенців значно менша, ніж наприклад у сусідній Львівській області. Проте кілька тисяч жителів Східної України все ж таки переселилося до Тернопільської області. Ці люди

потребували допомоги не лише влади, а й місцевих жителів.

Пояснити суть проблем переселенців намагалися у програмі Тернопільського обласного державного телебачення «На часі». Серед гостей студії – директор департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації, керівник управління МНС України в області, представники громадських організацій та переселенка з Донецької області. Програма мала дискусійний характер і публіцистичний стиль з елементами аналітики. Ведуча також використала сюжети про приїзд переселенців, забезпечення їх житлом і роботою у Тернопільській області.

Аналітично-публіцистичні програми повинні порушувати суспільно значущі події. Журналісти та ведучі таких програм мають торкатися злободенних проблем та виносити їх на розсуд аудиторії, щоб спільно знайти шляхи вирішення.

У програмі «На часі» не раз розглядали питання проведення мобілізації та допомоги українській армії. На ефір приходили військові, учасники антитерористичної операції, волонтери. Завдяки цій програмі, глядачі отримували відповіді на безліч важливих запитань.

У програмі «На часі» переплітаються різні жанри – інформаційні (оскільки основою програми є інтерв'ю у студії), аналітичні (використовуються коментарі експертів, аналітичні кореспонденції), художньо-публіцистичні (доповнюють програму замальовки). Тобто програма «На часі» є досить динамічною та яскравою, вербально-візуальними засобами привертає увагу телеглядачів.

Багатожанрові програми мають також недоліки: неповнотність інформацією, хаотичність матеріалів, погане сприйняття. Щодо програми «На часі», то недосконалою є студія. Декорації застарілі. Тривалість програми замала, деколи відразу після кульмінації або під час жвавої дискусії журналіст змушений завершувати ефір.

Ще одна аналітично-публіцистична програма Тернопільського обласного державного телебачення має назву «Що робити?». Це також дискусійна студійна програма, у якій переплітаються різні жанри. Однак порівняно із програмою «На часі», є деякі відмінності. Зокрема хронометраж програми «Що робити?» становить 52 хвилини. Одночасно працюють дві студії. Кількість учасників програми буває різною – від двох-трьох гостей до двадцяти.

Програма «Що робити?» порушує соціально-економічні проблеми. Серед тем – рівень зарплат, безробіття, проблеми в освіті, політичні питання, мобілізація, військова нестабільність. Щодо жанрових особливостей, то програма не має чітко визначених критеріїв. Найчастіше ця програма є ток-шоу за жанром. Час від часу журналіст використовує інформаційно-аналітичні сюжети.

Одна з тем програми «Що робити?» - зовнішнє незалежне оцінювання. Відомо, що ЗНО – це основа вступної кампанії. Відтак журналісти програми «Що робити?» запросили на ефір ректорів університетів, представника інституту моніторингу якості освіти, вчителів шкіл, абітурієнтів. Працювали на дві студії. В одній – керівники навчальних закладів, в іншій –

абітурієнти і вчителі. Завдання програми – розповісти про зовнішнє незалежне оцінювання, визначити його плюси та недоліки, а також проаналізувати вступну кампанію на Тернопільщині.

Програма вийшла досить змістовною. Було почуто різні думки, фахові коментарі, зроблено висновки. Загалом програма «Що робити?» має аналітичний характер з елементами публіцистики.

Недоліки програми «Що робити?» – у коментарях трапляється монотонність, через велику кількість гостей з'являється відчуття хаосу. Проте програма є живою, динамічною.

Регіональне телебачення переживає непростий період – на його основі створюють суспільне. Пріоритетом якого мають стати інтереси громадськості. Суспільне телебачення має виробляти якісну інформаційну продукцію.

Нині, коли більшість глядачів має змогу дивитися неймовірну кількість телеканалів, для регіональних телевізійників постає запитання: як зробити програми відповідного рівня? В умовах жорсткої конкуренції і боротьби за глядача авторам програм доводиться спочатку створювати концепцію, де і закладається

рівень професіоналізму.

Ми дослідили аналітично-публіцистичні програми регіонального телебачення і дійшли висновку, що це необхідність у сучасному інформаційному просторі. Оскільки такі програми покликані дати відповідь на запитання – «що відбувається?», «як відбувається», «які причини та наслідки подій?». Крім цих запитань, аналітично-публіцистичні програми передбачають висловлення думки аудиторії. Тобто важливим структурним елементом програми – є невеликі соопитування.

Перед тим, як готувати аналітично-публіцистичну програму, треба чітко продумати її концепцію. Тобто сформулювати перелік питань, які будуть обговорюватися у програмі, визначити структуру програми, можна використати рубрики. Важливими в аналітично-публіцистичних програмах є вербально-візуальні засоби. Вдалий відеоряд і закадровий текст лише підсилять ефективність програми.

Аналітично-публіцистичні програми покликані стати тим якісним інформаційним продуктом, якому надаватиме перевагу аудиторія під час інформаційної війни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богомолова Н. Н. Социальная психология печати, радио и телевидения/ Н. Н. Богомолова. – М.: Изд-во МГУ, 1991. – 125 с.
2. Гоян О. Я., Гоян В. В. Телебачення і радіомовлення України: роздержавлення і приватизація. Роль ЗМІ у процесах державотворення, - 1998. – с. 59 – 63
3. Гоян В. В. Інформаційна телевізійна програма: типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста: дис. кандид. філолог. наук. – К., 1999. – С. 34-49
4. Гриценко О. М. Мас-медіа в процесах демократичних трансформацій українського суспільства / О. М. Гриценко. – К.: Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, 2003. – 32 с.
5. Дмитровський З.Є. Інформаційне телемовлення України: здобутки і прорахунки // Українська журналістика: формування сучасного обличчя / Вісн. Львів. ун.-ту. – сер.: Журналістика, 1993.
6. Дмитровський З.Є. Телевізійна журналістика. Навч. посібник. / З.Є. Дмитровський. – Львів: Видавничий
- центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2006. – 208 с.
7. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / В. Й. Здоровега. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
8. Інформаційна сфера як духовне явище / [за ред. проф. А. Москаленка]. – К.: Центр вільної преси, 1999. – 122 с.
9. Мітчел Стівен. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Стівен Мітчел; [пер. з англ. Н. Єгоровець]. – К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2008. – 407 с.
10. Прилюк Д. Теорія і практика журналістської творчості / Д. Прилюк. – К.: Видавництво "Вища школа", 1983. – 648 с.
11. Про інформацію: Закон України від 2 жовт. 1992 р. // Голос України. – 1992. – 13 листоп. – С. 3-9.
12. Про суспільне телебачення та радіомовлення
13. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика / А. В. Яковець. – К.: ВД "Києво-Могилянська академія", 2007. – 239 с.

REFERENCES

1. Bogomolov N. N. Social psychology of printing, radio and television / N. Bogomolov. - M.: MGU, 1991. - 125 p.
2. Hoyan O. J., Hoyan V. V. Television and radio broadcasting of Ukraine: deregulation and privatization. The role of media in the process of nation-building, - 1998. - p. 59 - 63
3. Hoyan V. V. Information TV program: typological characteristics, parameters of journalist's activity: Candid. philolog. science. - K., 1999. - P. 34-49
4. Gritsenko O. M. Media in the democratic processes of transformation of Ukrainian society / O. M. Gritsenko. - K.: Kyiv. nat. University named after Taras Shevchenko, 2003. - 32 p.
5. Dmytrovsky Z. E. Informational broadcasting of Ukraine: achievements and failures // Ukrainian journalism: the formation of the modern face / journal of Lviv univ. - Journalism, 1993.
6. Dmytrovsky Z. E. Television journalism. Manual. / Z. E. Dmytrovsky. - Lviv: Publishing center of Lviv national university named after Ivan Franko, 2006. - 208p.
7. Zdoroveha V. J. Theory and methods of journalistic creativity: Textbook. - 2nd ed., revised. and supplemented. / V. J. Zdoroveha. - Lviv, PAIS, 2004. - 268 p.
8. Information sector as a spiritual phenomenon / [ed. prof. A. Moskalenko]. - K.: Center of Free Press, 1999. - 122 p.
9. Stephen Mitchell. Manufacturing news: television, radio, internet / Stephen Mitchell; [trans. from English. N. Yehorovets]. - K.: Publ. House "Kyiv-Mohyla Academy", 2008. - 407 p.
10. Prylyuk D. Theory and practice of journalistic creativity / D. Prylyuk. - K.: "High School", 1983. - 648 p.
11. About information: Law of Ukraine Oct 2. 1992 // Voice of Ukraine. - 1992. - Nov. 13. - P. 3-9.
12. Yakovets A.V. Television Journalism: theory and practice / A.V. Yakovets. - K.: "Kyiv-Mohyla Academy", 2007. - 239 p.

Genre specific programs of regional television Ukraine

L. Putkalets

Abstract. It is researched the aspect of genre and theme of TV programs at the regional level in Ukraine. Regional state television is one of the subjects of the information space of independent Ukraine. On the basis of it the public broadcasting started its work. Its task is to represent the public interests. The priority is to develop the high-quality television programs. In the scientific article the activity of regional state television of Ukraine is investigated during the complicated social processes in the era of globalization: Euromaidan, Revolution of Dignity, economic and military instability, the creation of public broadcasting, Russian information attacks. Speech of regional television should be improved as well as to bring TV to public modern standards and requirements. The investigation proposed the concept of quality television programs that should be implemented at the regional level.

Keywords: journalism, mass media, television, television programs, genres, public television and radio, audience, communication, information space, information war, information products.

Жанровая специфика программ регионального телевидения Украины

Л. Путькалец

Аннотация. Исследовано жанрово-тематический аспект телевизионных программ на региональном уровне в Украине. Региональное государственное телевидение - это один из субъектов информационного пространства независимой Украины. На его основе должно заработать общественное телерадиовещание. Задание которого - представлять интересы общественности. Приоритетом является выработка качественных телевизионных программ. В научной статье исследована деятельность регионального государственного телевидения Украины во время сложных общественных процессов в эпоху глобализации: Евромайдан, Революция Достоинства, экономическая и военная нестабильность, создание общественного телерадиовещания, информационные атаки со стороны России. Работу регионального телевидения надо совершенствовать, приблизив к современным телевизионным стандартам и требованиям общественности. В исследовании предложена концепция качественных телевизионных программ, которые стоит вводить на региональном уровне.

Ключевые слова: журналистика, средства массовой информации, телевидение, телевизионная программа, жанры, общественном телевидении и радиовещании, аудитория, коммуникация, информационное пространство, информационная война, информационная продукция.